

KRIMINALITÁS EMPÁTIA NÉLKÜL

A „pszichopata” diagnosztikus kategória használata kriminális személyek esetében stigmatizáló és szakmaiatlan. Kriminális személyek gyakran jellemezhetőek antiszociális személyiség profillal, ennek szakszerű megállapítása azonban kizárólag részletes személyiségtesztelés és pszichológiai, ill. független igazságügyi szakértői elemzés együttes eredményeként adhat valid eredményt.

Az antiszociális és a kriminális személyiségprofilnak van közös halmaza, ezek azonban körülírt kategóriákat képeznek. A nem antiszociális személyiségű emberek között arányaiban magasabb az elkövetők száma, mint a „pszichiátriát viselt”, vagy kezeletlen személyiségzavarosok körében. Az elkövetőnek a sajtóhír alapján nem csak antiszociális, hanem bármilyen (borderline, nárcisztikus, teátrális, kényszeres, stb.) személyiségzavara is lehet, de elképzelhető, hogy ezen pszichiátriai problémák egyike sem jellemző rá.

Az empátianélküliség a társas lény emberi evolúció során kialakított karakterjellemzője, önmagában nem bűn. Azonban párkapcsolatokban az indulatáttételes, viszontindulatáttételes interakciók (patológiás nárcizmusból eredő szeretetnyelv) könnyűszerrel eredményezhetik valamelyik fél szenvedését, fizikai agressziót, abúzust, súlyos esetben kriminális cselekményt, ami azonban legtöbbször folyamat eredménye.

Ha a tragikus halálesetekből sajtószenzáció és öncélú megbélyegzés születik, akkor az szociálpszichológiai szempontból nézve valószínűsíthetően növelni fogja a hasonló cselekmények gyakoriságát és jelenlétét a közgondolkodásban és a közbeszédben, hiszen a napisajtónak (különösen, ha az szakmai kérdésekben minősítő nyelvezetet használ) normateremtő ereje van, ezt példázza pl. a Feldmár Intézet munkatársának halálesetekor felmerülő probléma, a tömeges öngyilkosságok elterjedésének lehetősége (Werther hatás). A gyilkosságok napisajtó által történő popularizálásával hasonló jelenségekre lehet számítani.

BN